„От миналото ще вземем огъня, а не пепелта“ – Жан Жорес

Национален вестник на българските антифашисти

Година XXXV, брой 4

ЖАРАВА

1 – 30 април 2026 г.

www.basbg.org
antifabisti@abv.bg

Цена: 0.50 евро
Цена: 1.0 лв.

150 години от Априлското Въстание

Еманация на българския дух



Хвърковатата чета на Бенковски - худ. Петър Морозов

Годината е 1876, денят 20 април – паметна дата в българската история. Тогава нашите предци се вдигат срещу цяла империя в името на свободата. Макар действията им да не водят пряко до нея, те си остават един от най-ярките примери на себеотрицание и храброст, на която е способен българинът в името на това най-висше благо.

Как обаче се стига до избухването на Априлското въстание?

Гибелта на Васил Левски през 1873 година води до тежка криза сред революционното движение. Неуспешните опити да се намери заместник на Апостола, нескончаемите спорове и оттеглянето на Любен Каравелов от движението през 1874 година, водят до разцепление в БРЦК. Христо Ботев застава начело на Българския революционен комитет (БРК) в обстановка на обявен банкрут на Османската империя и избухнало въстание в Босна и Херцеговина.

Гениалният поет не може да не се възползва от поредното разпалване на Източния въпрос. Замислено е въстание, като българските земи са разделени на окръзи, начело на които застават апостоли. Времето за организация обаче се оказва недостатъчно и Старозагорското въстание през септември 1875 година се проваля. Отчаян от неуспеха, несправедливо обвинен, Христо Ботев поема върху себе си отговорността за несполуката и се оттегля. Малко по-късно БРК се саморазпуска, оставяйки революционното движение без ръководство.

Някои от неговите членове отчитат задълбочаването на Източната криза и пристъпват към подготовка на ново въстание в България. Те сформират т.нар. Гюргевски революционен комитет, състоящ се от млади, решителни дейци с революционен опит, разочаровани от досегашните безплодни усилия. През ноември-декември 1875 година в дълги заседания те решават да се пристъпи към организиране на ново всеобщо въстание през пролетта на следващата година. Българските земи са разделени на революционни окръзи, начело с апостоли и техни помощници.

В първите дни на новата 1876 година определените апостоли преминават Дунав и се заемат с делото. В българските земи ги очаква много работа, а и много разочарования. Още в самото начало предвиденият Софийски окръг се проваля, апостолите тук са заловени или се завръщат в Румъния. Далеч не цялото българско общество възприема революционната тактика. Някои се плашат от кръвопролития, други не вярват, че българите сами могат да се освободят. Затова и на места апостолите използват различни пропагандни похвати, като слуха, че Сърбия и Русия само чакат въстанието, за да обявяват война на Цариград. Масово разпространение придобива твърдението, че буквеното изписване на годината 1876 година означавало „Туркия ке падне”.

В Търновски революционен окръг главният апостол Стефан Стамболов прехвърля цялата организационна тежест на местните дейци, които разгръщат енергична дейност в Габровско, Севлиевско, Горнооряховско, Тревненско, но не могат да решат проблема с липсата на оръжие.

Във Втори окръг с център Сливен между самите апостоли има противоречия относно тактиката, а и местните комитети настояват за четнически действия. Сериозни пропуски има и в Трети – Врачански окръг, където

Следва на стр. 8

ИЗБЕРИ №5 април '26

Никога вече фашизъм

Единадесети април - Международен ден на бившите политзатворници, концлагеристи и пострадалите от фашизма и войните



Той е обявен от Международната федерация на борците от съпротивата и пострадалите от фашизма (ФИР) и е утвърден с решение на ООН.

Така се отбелязва въстанието на концлагеристите от Бухенвалд, подготвяно дълго от съветските военнопленници. На 11 април 1945 г. са нападнати стражевите кули, вътрешната и външна охрана на лагера, въстаналите концлагеристи излизат извън телените мрежи и вдигат червено знаме над административната сграда на лагера. Войниците и офицерите от СС са обърнати в бягство. Въстанието спасява затворниците от сигурна смърт, защото само ден преди това нацистите взимат решение да унищожат всички концлагеристи. Два дни по-късно 3-та дивизия на американските войскиq напредваща в Тюрингияq достигат Бухенвалд. По-рано, на 27 януари 1945 г. съветските войски освобождават най-големия концлагер Освиенцим, близо до Краков в Полша.

В годините на Втората световна война през лагерите на смъртта преминават над 18 милиона човека, от които 5 милиона граждани на Съветския съюз. Над 12 милиона от тях не оживяват. На територията на Германия и окупираните страни действат повече от 14 хиляди концлагери. Това са места на ужасни престъпления. Хората били изгаряни в пещите на крематориумите, задушавани в газови камери, измъчвани, изнасилвани, принудени да гладуват и да се трудят до пълно изнемогване. С тях са извършвани ужасяващи медицински експерименти. По признание на самите есесовци продължителността на живота на един концлагерист е по-малко от година, но трудът му се равнява на почти хиляда и петстотин райхсмарки чиста печалба.

Ето защо на този ден – 11 април, заедно с прогресивните хора по света ние почитаме паметта на милионите невинни хора, избити зад бодливата тел на нацистките концентрационни лагери, на тези които понесоха неописуемите ужаси на нацисткия плен, на намерилите смъртта си във фабриките на смъртта. Паметта на народите не бива да позволява да се забравя тази трагедия.

На 11 април отдаваме почит и се прекланяме пред героизма, пред силата и мъжеството на всички борци против фашизма и нацизма, варварството на 20 век, белязано от 50 милиона загинали в годините на Втората световна война.

Нека споменът за тях не угасва и мир на душите им.

Хора, бдете !

Никога повече фашизъм !

ДА СПАСИМ ВЕСТНИК „ЖАРАВА“

Уважаеми читатели на вестник „Жарава“,

Повече от три десетилетия Българският антифашистки съюз издава свой вестник. В него се отразява както дейността на Управителния съвет, така и тази на неговите структури по места.

На страниците на **„Жарава“** намират място текстове, посветени на антифашистката съпротива и нейните герои, на историческото минало на България. Тази тема е свързана с паметта ни за него и с желанието да я предадем на бъдните поколения.

Вестникът е обърнат с лице към българската и световната култура, както и към актуалните проблеми, които Ви интересуват.

Протегнете ръка и подкрепете своя любим вестник!

Абонирайте се!

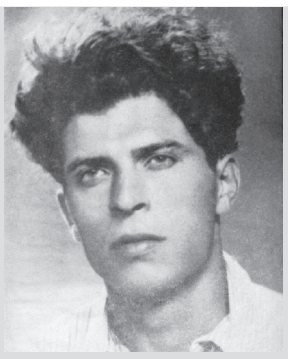
Абонамент 2026 Жарава

• 6 месеца – 2.16 евро
• 12 месеца – 4.30 евро

За повече информация:
тел. 02/8107-220; 02/8107-204

Каталожен № 289

Българийо, родино моя...



ПЕНЬО ПЕНЕВ

Enoxa

В гняв и жалба
клокочат гърдите задъхани
и тежи на езика ти
дума неказана.
На живота в долапа
се ширнали
плъхове,
заменили
с високите звания
разума…
С мръсни пръсти
мерзавец
в душата ти рови
и скверни това в тебе,
що пей
и гори.
Да даде за стотинка
честта си
готов е —
защо не?
— заменил би той
тор
за пари…
И смърди тази чест…
Денят стана
задушен;
вонят гнили души
и коварство,
и кал…
Слушаш този глас,
който не искаш да слушаш
идва този,
когото не си позовал!
Набий с вятър устата си,
мозъка —
с глупост,
че виж! —
оня там
в джоба си
камък държи
и се готви
главата ти
с него да счупи,

щом не бъде покорна
пред гнусни лъжи…
А има път!
Има истини!
Има надежди!
Те те мамят
и чакат,
и викат: —
тръгни!
Но със стиснати зъби
и свъсени вежди,
ти си още
тук —
в душните облачни дни. —
Колко трудно е
в нашия век
да бъдеш
честен човек!

ДАРЕНИЯ ЗА ВЕСТНИК „ЖАРАВА“

Жоро Райчев, София – **100 евро**

ПОЗИЦИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ АНТИФАШИСТКИ СЪЮЗ

Уважаеми граждани на Република България,

В последните няколко седмици наблюдаваме ескалация на военното напрежение в Близкия Изток, особено между Съединените щати и Израел, от една страна, и Иран – от друга. Българският антифашистки съюз винаги е отстоявал и отстоява мира като основна човешка ценност. Ние осъждаме опитите на Съединените щати и Израел за разширяване на военните действия в този регион на света. Те водят до тежки икономически и финансови последствия за целия свят.

БАС призовава за скорошни преговори за мир между воюващите страни. Дипломацията трябва да надделее над милитаризма.

Не на войната!

Да на равнопоставеността в международните отношения!

24 март 2026 г. БЪЛГАРСКИ АНТИФАШИСТКИ СЪЮЗ



Уважаеми граждани на Република България,

Предстоят изключително важни за бъдещето на страната избори. Това е вот, който трябва да определи посоката на развитие на страната в следващите месеци и години. Тежката международна обстановка в съчетание с вътрешните проблеми – икономическа и социална криза, задълбочаване на социалните неравенства налагат отговорно отношение на всеки гражданин към процесите в България.

Години наред Българският антифашистки съюз е партньор на Българската социалистическа партия в политическия живот на страната. Това е така, защото изповядваме общи ценности – мир, борба срещу неонацизма и неофашизма, справедливост и солидарност. С настоящото обръщение ние, българските антифашисти потвърждаваме, че партньорството между БАС и БСП ще продължи и занапред.

Ние подкрепяме мерките, заложени в предизборната платформа на Коалиция „БСП-обединена левица“ за преодоляване на икономическата криза и за търсене на нов икономически и социален модел за развитие на страната.

Като организация, чиято основна цел е мирът, БАС подкрепя усилията на БСП за това България да не бъде въвличана под никаква форма в каквито и да е конфликти. БАС отстоява позиция за дипломатическо разрешаване на военните конфликти. Войните в съвременния свят са продукт на капитализма и империализма като негов висш стадий. Ето защо, БСП и БАС имат за цел в бъдеще преодоляването на капитализма като обществено-икономическа система и изграждането на социално-справедлива такава.

По отношение на демографската катастрофа БАС подкрепя всички инициативи на Българската социалистическа партия. Този въпрос е екзистенциален и от първостепенно значение за запазване на българската нация. Също така подкрепяме мерките за реформи в образованието, здравеопазването и културата, насочени към възстановяването на техните социални функции и преодоляване на пазарното начало. Качествено образование и достъпно здравеопазване са постижими само чрез прилагане на предизборната платформа на Коалиция „БСП-обединена левица“.

Граждани на Република България,

Призоваваме Ви в предстоящите избори **да гласуваме с № 5** в интегралната бюлетина за кандидатите на Коалиция „БСП-обединена левица“ в цялата страна, както и за активистите на БАС в листите с преференции.

Само така ще се гарантира възможността за преодоляване на всеобхватната криза, в която страната се намира в продължение на много години.

Само така ще бъде възможно отстояването на националния суверенитет, мира и достойнството на българската нация!

ЕДНА ДРУГА БЪЛГАРИЯ Е ВЪЗМОЖНА!

БЪЛГАРСКИ АНТИФАШИСТКИ СЪЮЗ

Да си спомним за Юрий Гагарин

12 април – Международен ден на авиацията и космонавтиката

На 12 април честваме Международния ден на авиацията и космонавтиката.

Начало на пилотираната космонавтика става полетът на съветския космонавт Юрий Гагарин на 12 април 1961 г.

65 години стават от излитането на първия пилотиран космически кораб с космонавта Юрий Гагарин на борда.



Юрий Алексеевич Гагарин е съветски офицер, полковник, военен пилот и космонавт, първият човек в историята на човечеството, който извършва космически полет.

Полетът се провежда на 12 април 1961 година с космическия кораб „Восток 1“, който извършва пълна обиколка около Земята.

След космическия полет Гагарин придобива световна известност и получава множество медали и отличия, сред които Герой на Съветския съюз – най-високата награда в СССР. След полета с „Восток 1“ Юрий Гагарин е част от резервния екипаж на „Союз 1“, който се разбива при приземяване. Заместник-директор е на Центъра за подготовка на космонавти край Москва, който по-късно получава неговото име.

Гагарин загива при катастрофа с пилотиран от него самолет през 1968 година. ■

Памет

150 години от Априлското Въстание

Хвърковатата чета и героизма на петричани

Три дни са минали от пукването на първата пушка и написването на кървавото писмо в Копривщица. Априлското въстание е започнало, а Хвърковатата чета тръгва от Панагюрище, за да се притече на помощ на едно българско село, нападнато от османците.

Денят е 23 април 1876 година, Гергьовден (по стар стил). Виковете на караулите екват в село Петрѝч, Ихтиманска Средна гора. Същата сутрин тържествено е посрещната Хвърковатата чета на Георги Бенковски.

Два месеца по-рано, през февруари, той пристига в селото и основава революционен комитет, който има за цел да вдигне и организира хората по време на предстоящото въстание. Комитетът се състои от Нено Гугов, Делчо Гугов, Лулчо Гугов, Маньо Гугов, Мито Савов, Стоян Ганчев, Филип Свинаров и поп Христоско Раков.

През март Нено Гугов, заедно с хора от селото, участват в първото Велико народно събрание в местността Оборище. В хода му възниква спор относно пълномощно, което дава право на войводите да ръководят въстанието. Бенковски, огорчен от поведението на част от присъстващите, е готов да напусне събранието преждевременно. Точно преди да възседне коня си, той се обръща към най-близките си поддръжници:

„Петричени! Мечени, и вие, муховци с мечкарските шишинета! Тук ли сте, братия? Дойдете ми, ако не на помощ, то поне да се простим за последен път!… Аз отивам!“

След подкрепата, демонстрирана от въстаниците към Бенковски, спорът бързо е разрешен като пълномощното е прието и подписано.

Въстанието избухва в Петрѝч на 21 април, ден след написването на кървавото писмо. На 22 април османци нападат селото. Петричани изпращат писмо до Бенковски за помощ. Хвърковатата чета, наброяваща 130 души, откликва и изминава разстоянието от 30 километра между Панагюрище и Петрѝч през нощта, за да пристигне на следващия ден в селото. Петричани посрещат четата с думите:

„Как да не плачем, господине? Забравя ли се така лесно всичко онова, което сме ние претеглили! — говорехa тия. — Не е година, не са две, но цели стотини…“

В дома на Иван и Филип Домусчиеви се установява щабът на Бенковски. Селото кипи от оживление. Жителите му копаят окопи, майстори железари топят църковните камбани, дърводелци правят черешови топове. Очевидецът Захари Стоянов разказва:

„Жени и момичета, с песни и гайди, с мотики и лопати на рамо, излязоха от селото навън да копаят насипи. Всичките майстори железари и дърводелци бяха събрани на едно място, на които се дадоха наставления незабавно да приготвят 3–4 дървени топове, нуждата на които скоро щеше да се усети.“

Изведнъж екват виковете: *„Турци идват, черкези нападат*“. Неизбежното е на път да се случи. Хвърковатата чета заедно с петричани се изправя пред първия бой с башибозуци и черкези. Битката се състои северно от селото, в местността Сливовка. Османците настъпват откъм град Златица.

Първоначалната вражеска атака обръща в бяг петричани. Знаменосецът на четата, Крайчо, по заповед на Бенковски, повежда контранападение с 20-25 души конница и още толкова пешаци. Петричани преодоляват първоначалния смут и се вдъхновяват от четниците:

„– Удряйте, братя! – викаха всички, като че да бяха все войводи, и поискаха да последват храбрия Крайча, който се губеше на десния бряг на река Тополница в гъстия дим.“

Контраатаката е успешна. Османците бият отбой. Гайдите огласят местността Сливовка. Вият се хора. Въстаниците ликуват след първата победа.

Вечерта на 24 април в селото са заловени две жени, които след разпит се оказва, че са изпратени от златишкия подуправител, който иска да разбере какви хора си има насреща. Бенковски пише писмо и изпраща жените да го предадат. В него войводата обяснява „…*надълго и широко целта на въстанието и отношенията ни спрямо мирното мюсулманско население. Най-после той му определяше rendez-vous, да се срещнат и разговарят…“*



Гробът на Петър Балов – първата жертва на Априлското въстание.

Радостта от първата спечелена битка скоро е заменена от униние. Стражите по върховете около селото рапортуват, че са видели военен лагер откъм село Мирково. С помощта на далекогледи четниците виждат османска войска, която почива в полето. Четниците изпращат писма до военните съвети в Копривщица и Панагюрище с молба за въоръжена помощ. Повечето петричани са въоръжени с допотопни оръжия и брадви.

Първото от черешовите топчета е готово. Бенковски разпорежда то да се откара към Златишкото поле. Топът, накичен с цветя, преминава тържествено през центъра на селото. Поп Христоско с чанта, пълна с кантарени топузи на рамо, върви редом с въстаниците. Петричани изпълняват няколко изстрела в посока на войската. На сутринта, било то и по стечение на обстоятелствата, войската е изчезнала.

Същата сутрин от Панагюрище пристигат 105 въстаници, предвождани от стрелченския герой Иван Ворчо. Общият брой на четниците в село Петрѝч е 235 души.

Селото е нападнато отново от редовна османска войска. Този път противниците нападат с конница по всички линии. Битката продължава два часа. Пристигналият от Панагюрище Иван Ворчо умело убива предводителят на черкезите. След смъртта на главатаря си османците отстъпват. Часове по-късно четниците са нападнати трети път и отново успешно отбиват атаката. В битката пада и първата жертва на Априлското въстание – Петър Балов, който е положен в черквата на селото.

Така Хвърковатата чета печели своята втора битка.

Хвърковатата чета, чието верую е да бъде „навсякъде и никъде“ се готви да напусне селото и да се отправи към връх Еледжик край Панагюрище. Петричани със съмнения в сърцата, но с вяра в успеха на делото остават сами да бранят селото си и смело посрещат съдбата си.

Равносметката е, че селото с население от 2000 души губи над 170 от своите жители, които са убити през последвалите дни. От общо 332 къщи в селото и махалите, 305 са изгорени. Училището, църквата, всичките 13 дюкана, 11 воденици и 213 плевни също са унищожени.

Захари Стоянов обощава значението на битките и смелостта на петричани:

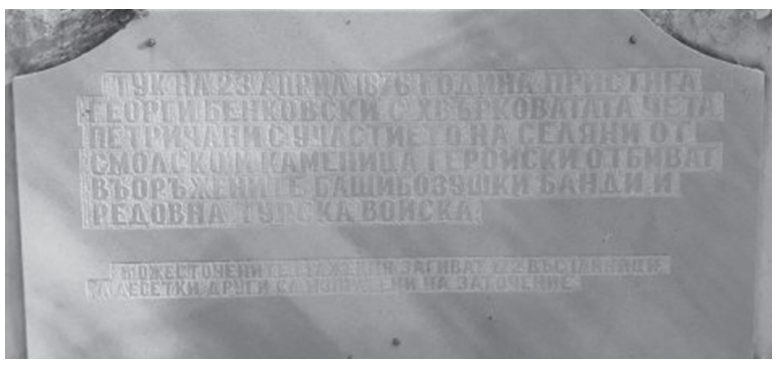
„Тия държат първо място между ония села, които изградиха темела на българската свобода с пепелището на своето село.“

ВИКТОР ЛЕЩАРОВ



Спомен за дома на братя Домусчиеви, където е настанен щабът на Георги Бенковски.





Паметна плоча, посветена на Хвърксоватата чета и подвига на петричани.

Памет за поета-партизанин Цветан Спасов

Ако попитате някого от повъзрастните жители на Плевен, кой е Цветан Спасов, ще ви отговорят - партизанин.

Но родените след 1989 г. не знаят почти нищо за него.

За тях пиша тези редове.

Преди да стане име на училище и автобусна спирка, Цветан Спасов бил одухотворен младеж, с широки познания и прогресивни разбирания.

Роден е на 1 ноември 1919 г. в Плевен.

От ранна възраст сътрудничи на вестници и списания.

Като ученик е активен участник в литературните четения, организирани от литературния кръжок „Златоструй“.

Завършва с пълно отличие плевенската гимназия и е удостоен със специална награда от училище.

Записва „право“ в Юридическия факултет на Софийския университет. Активен член на БОНСС.



Образован младеж, с прогресивни възгледи, Цветан Спасов не може да остане равнодушен към войнстващия фашизъм в България. Избран е за секретар на Окръжния комитет на РМС в Плевен.

Включва се активно в съпротивителното движение. Заплашен от арест, на 8 март 1942 г. минава в нелегалност. Същата година е осъден на смърт, задочно от Плевенския съд по 33Д.

През 1943 г. става партизанин в Бъркашката чета, на която е и политкомисар.

На 14 февруари 1944г. заедно със Слави Алексиев попадат в обкръжение в Плевен, в дома на ятака Бочо Станчев.

В жестоката престрелка Бочо Станчев пада убит, а Цветан Спасов и Слави Алексиев, за да не попаднат живи в ръцете на врага, се самоубиват с последните си патрони.

Само седем месеца преди да изгрее свободата!

ПЕТЪР ПЕТРОВ

Председател на ОблС на БАС - Плевен

От брой в брой

Доклад на ГЕОРГИ ДИМИТРОВ пред Седмия конгрес на комунистическия интернационал

Настъплението на фашизма

Продължение от бр. **3/26**

Това е трудна и сложна задача. Още по-трудна, защото нашият опит за успешна борба срещу фашистката диктатура е изключително ограничена. Нашите италиански другари, например, се бият с фашистката диктатура вече около 13 години. Но те все още не са успели да организират истинска нова масова борба срещу фашизма и затова те, за съжаление, могат малко да помогнат на другите в това отношение с положителен опит комунистическите партии във фашистките страни.

Германските и италианските комунисти и комунистите от другите фашистки държави, както и комсомолците показаха чудеса от героизъм, макар и да дават огромни жертви всеки ден. Пред този героизъм и саможертва всички прекланяме глави пред тях. Но само един героизмът не е достатъчен. (Аплодисменти). Този героизъм трябва да се съчетае с ежедневната работа сред масите, с конкретна борба срещу фашизма, за да се постигнат най-осезаеми резултати в нашата борба срещу фашистите.

В китайска диктатура е особено опасно да приемаш това, което искаш. За това е необходимо да се изхожда от фактите, от действителната конкретна ситуация.

Каква е реалността сега, например в Германия?

Сред масите расте недоволството и разочарованието от политиката на фашизма който прилага диктатура, дори за частични стачки и речи. Въпреки всички усилия фашизмът не успя политически да спечели на своя страна по-голямата част от работниците. Той губи и все повече ще губи дори бившите си привърженици. Но ние всички трябва да осъзнаем, че работниците, които са убедени във възможността за сваляне на фашистката диктатура и са готови днес активно да се борят за това, макар и още в малцинство, – това сме ние, комунистите и революционната част от социалдемократическите работници. Повечето работници все още не са осъзнали реалните и конкретни възможности и начини за сваляне на тази диктатура и все още е в изчаквателна позиция. Това трябва да се има предвид, когато очертаваме нашите задачи в борбата с фашизма в Германия и когато ще търсим, изучаваме и прилагаме специални подходи за сваляне и подкопаване на фашистката диктатура в Германия.

За да нанесем чувствителен удар на фашистката диктатура, ние трябва да знаем най-уязвимото и място. Къде е ахилесовата пета на фашиста? В неговата социална база. Последният е изключително разнороден. Тя обхваща различни класи и различни слоеве на обществото.



Фашизмът се е провъзгласил за единствен представител на всички класи и слоеве от населението: производител и работник, милионер и безработен, кадет и дребен селянин, едър капиталист и занаятчия. Той си дава вид, че защитава интересите на всички тези слоеве, интересите на нацията. Но, предвид диктатурата на едрата буржоазия фашизмът неизбежно ще трябва да влезе в конфликт с масовата си социална база, особено след като именно при фашистката диктатура класите изпъкват най-ярко. Класовите противоречия между групата от финансови магнати и преобладаващите от мнозинството хора.

Да се поведат масите към решителна борба за сваляне то на фашистката диктатура можем само чрез въвличане на работниците, насилствено водени или несъзнателно включени във фашистките организации, в най-елементарни движения за защита на техните икономически, политически и културни интереси. Ето защо комунистите трябва да работят в тези организации като най-добрите защитници на ежедневните интереси на членската маса, като се има предвид, че както работниците намират членовете на тези организации, започват все повече да търсят правата си и да защитават своите интереси, те неизбежно ще се сблъскват с фашистката диктатура.

Въз основа на защитата на най-важното, на първо място най-основното – интересите на трудещите се маси в града и селото е относително по-лесно за намиране общ език не само със съзнателните антифашисти, но и с тези работници, които все още са привърженици на фашизма, но са разочаровани и недоволни от политиката му, които търсят повод да изразят недоволството си. Като цяло трябва да сме наясно, че всички наши тактики в страни с фашистка диктатура трябва да бъдат от такова естество, че да не отчуждава обикновените външни лица, за да не ги хвърли отново в обятията на фашизма, а да задълбочават пропастта между фашисткия елит и масите от разочаровани хора сред привържениците на фашизма от работническата класа.

Няма защо да се смущавате, другари, ако хората смятат себе си или за безразлични по отношение на политиката или са дори привърженици на фашизма. За нас е важно да ги включим в движението, което, въпреки че в началото все още не марширува открито под лозунгите за борба срещу фашизма, обаче обективно вече е движение антифашистко, противопоставящо масите на фашистката диктатура.

Опитът ни учи, че възгледът, който витае в страните с фашистка диктатура, че изобщо е невъзможно да се съчетаят легалните с полулегалните начини на борба е неправилен. Ако се застъпите за този вид гледна точка означава да изпаднете в пасивност, да изоставите истинската маса и работата като цяло. Вярно, да се намерят в условията на фашистката диктатура форми и методи на борба правно или незаконно – е трудно, задачата е трудна. Но, както при много други въпроси, пътят се показва от само себе си от живота и инициативата на самите маси, които вече са показали редица примери за това, които трябва да обобщаваме, прилагаме организирано и целесъобразно.

На подценяването трябва решително да се сложи край за работата във фашистките масови организации. И в Италия, и в Германия и в редица други фашистки страни нашите другари често прикрити от работата си по предприятия, работят във фашистки масови организации.

Схематичното противопоставяне за неучастие във фашистки организации доведе работата до лоши резултати.

Междувременно за комунистите във фашистките страни това е особено важно – бъдете навсякъде, където има маси. Фашизмът ограби работническите национални законни организации. Наложи им фашистка организация – принудително или частично доброволно. Тези масови организации на фашизма могат и трябва да бъдат наша легално или „полулегално поле на действие, където ще общуваме с масите. Те могат и трябва да станат легални или полулегални за нас, отправна точка за защита на ежедневните интереси на масите. Комунистите трябва да се стремят да използват тези възможности. Практиката вече е доказала, че това е възможно. Не показва ли и практиката, че е възможно, заедно със социалдемократите и другите недоволни работници да изискват от „заводските комисари" наистина да защитават интересите на работниците?

Да вземем и трудовия фронт" в Германия или фашистките профсъюзи в Италия. Не може ли да се иска избор, а не назначаване на функционери на „трудовия фронт", да се настоява ръководните органи на местните групи, да докладват на събрания пред членовете на създадените организации как се справят с тези изисквания висшите органи на „трудовия фронт"? Това е възможно, при условие че революционните работници действително работят в „трудовия фронт" и търсят позиции в него.

Подобни методи на работа са възможни и необходими и в други области. В масовите фашистки организации: в Лигата на младежта на Хитлер, в спортни организации, в организацията „Kraft Durch Freide", „Doppolavoro" в Италия, в кооперациите „и др.

Другари, помнете древната легенда за превземането на Троя. Троя е нападната от армия, която атакува непревземаемите и стени. И атакуващата армия, която е претърпяла много загуби, не може да постигне победа докато с помощта на известния троянски кон тя прониква вътре, във вражеското ядро. Ние, революционните работници, струва ми се, не трябва да се смущаваме да прилагаме същата тактика срещу нашия фашистки враг, който се защитава от народа с жива стена от своите главорези. (Аплодисменти.)

Някой, който не разбира необходимостта от използване на такава тактика по отношение на фашизма, който смята подобен подход за „унизителен" може да е прекрасен другар, но той, нека кажа, е повече дърдорко, а не революционер, той няма да може да поведе масите към свалянето на фашистката диктатура. (Аплодисменти.)

Масово обединено фронтово движение, възникващо отвън и отвътре във фашистките организации в Германия, Италия и други страни, където фашизмът има масова база, като се започне от защитата на най-основните нужди, променя своите форми и лозунги на борба, докато се разширява и расте тази борба ще бъде таранът, който ще унищожи очевидната сега за мнозина непревземаемата крепост на фашистката диктатура.

ЕДИНЕН ФРОНТ В СТРАНИТЕ КЪДЕТО СОЦИАЛДЕМОКРАТИТЕ СА В ПРАВИТЕЛСТВОТО

Борбата за създаване на единен фронт поражда още един много важен проблем – единен фронт в страните, където са на власт социалдемократически правителства или коалиционни правителства с участие на социалисти, като например в Дания, Норвегия, Швеция, Чехословакия и Белгия. Абсолютно негативното ни отношение към социалдемократическите правителства, които са правителства на компромис с буржоазията, то се знае. Но въпреки това не вземаме предвид присъствието на социалдемократическо правителство или правителствената коалиция на социалдемократическата партия с буржоазните партии, тъй като не може да преодолее най-голямата пречка за създаване на единен фронт със социалдемократите по определени въпроси. Вярваме, че в случая единният фронт е възможен и необходим за защита на жизненоважните интереси на трудещите се в борбата срещу фашизма. Разбира се, в страните където участват представители на социалдемократическите партии в правителството, социалдемократическото ръководство упражнява най-голяма съпротива срещу единния пролетарски фронт. Това е съвсем разбираемо: все пак те искат да покажат на буржоазията, че са по-добри и по-сръчни да държат под контрол недоволните работнически маси като ги отклоняват от влиянието на комунизма. Фактът обаче, че социалдемократическите министри имат отрицателно отношение към единния пролетарски фронт, не може по никакъв начин да оправдае такова положение, когато комунистите не правят нищо за да създадат единен фронт на пролетариата.

Следва

БЪЛГАРИ, ПРОСЛАВИЛИ РОДИНАТА

Той направи първото голямо откритие на българската медицина

Професор д-р Иван Митев е откривателят на шестия сърдечен тон – българското научно постижение на XX век. Откриването на този тон е и първото голямо откритие на българската медицина.

Той е роден на 4 октомври 1924 г. в с. Крушовица, област Враца. През 1950 г. завършва медицина в Медицинския университет в София и започва работа в Отдел „Народно здраве“ в Русе.

През 1960 г. става научен сътрудник в Научния институт по педиатрия. През 1972 г. вече е старши научен сътрудник, а след 6 години – ръководител на Детската клиника по сърдечно-съдови и колагенови заболявания. От 1980 г. е директор на Клиниката по сърдечно-съдови заболявания, а 5 години по-късно – директор на Института и главен специалист по педиатрия в България до пенсионирането му през 1989 г.

Откритието, направено от проф. д-р Иван Митев, е направено в област, която до преди около 30 години се е изследвала много интензивно.

В миналото, когато не е имало възможност да се проникне директно в сърцето, да се инжектира контрастна материя и да се визуализират предсърдията, камерите и коронарните артерии, изключително много се е разчитало на информацията, която се получава от сърдечните тонове.

Сърдечните тонове винаги са били една от най-изследваните области в медицината. С просто ухо човек може да чуе първи и втори сърдечен тон, с помощта на стетоскоп – трети сърдечен тон, в някои случаи и четвърти. Петият сърдечен тон не може да се чуе със стетоскоп и се регистрира единствено с помощта на фонокардиография. Шестият сърдечен тон е единственият, който е открит по време на систолата. Той е нискочестотен и също не може да се улови по друг начин, освен чрез фонокардиограф, който регистрира сърдечните тонове. (Фонокардиографът е широко използван десетилетия наред, но в момента е изместен от инвазивната кардиология.)





През 1972 година проф. Иван Митев забелязва наличието на особен тон, намиращ се в систолата, между първи и втори сърдечен тон. Интересното е, че тогава ежегодно се правят милиони фонокардиографии в целия свят. Резултатите се разчитат от милиони лекари, доценти и професори, но на никой до този момент не му е направило впечатление, че това е отделен тон.

Проф. Митев депозира своето откритие в Института за изобретения и рационализации на 27 юли 1972 година. Тогава започва дълга процедура за утвърждаването на този тон. Процедурата е сложна, тъй като юристите търсят не рационализация, а откритие. Тъй като до момента не е имало регистрирано българско откритие, процедурата за регистрация е много дълга и сложна, като трябва да има неоспорими доказателства за него.

Проф. Иван Митев се свързва с много известни кардиолози – американски, френски и от бившия Съветски съюз. Предоставя им своите материали и иска експертно мнение от тях. Голяма част от световноизвестните по онова време кардиолози са категорични, че става дума наистина за отделен тон. Тогава и българските експерти към Института за изобретения и рационализации дават своето одобрение в подкрепа на шестия сърдечен тон като отговарящ на критериите за откритие.

Отличието за откритие е връчено от ръководителя на държавата Тодор Живков на тържествена церемония. Държавата ни издава и пощенска марка, посветена на шестия сърдечен тон.

Куриозно е, че с това свое откритие Митев се явява на защита на докторска степен в Института по педиатрия, но в крайна сметка защитата му е провалена, без комисията да отрече или да оспорва наличието на шестия тон. Проф. Митев минава през ВАК и защитава там дисертацията си.

Ако проучванията бяха продължили и хипотезите около шести сърдечен тон се бяха доразвили, той можеше да се използва за диагностика и проследяване на възстановителния период при различни сърдечни и сърдечносъдови заболявания. В момента точната диагноза на сърдечни пороци се поставя чрез инвазивна диагностика.

Сан Марино – вековна демократична република

Този град на върха на хълм е една от най-малките и най-необичайните страни в Европа

Държавата всъщност е най-старата република в света и е най-малката демократична нация на континента

От безкрайните плажове на Римини до кулинарния район на Болоня, Модена и Парма, посетителите на региона Емилия-Романя в Североизточна Италия имат много за разглеждане. Те също могат случайно да се натъкнат на цяла друга държава.

Сгушена в хълмистата местност, само на няколко километра от адриатическото крайбрежие, се намира една от най-малките нации в света – вековната република Сан Марино. Няма граници или контролно-пропускателни пунктове, маркиращи границите на тази малка държава, само знак по магистралата, който приветства пристигащите в „Древната земя на свободата.“

Тези, които предприемат пътуването, може да помислят, че става дума просто за още един живописен италиански град на върха на хълм, но въпреки миниатюрния си размер и факта, че местните жители говорят италиански, Сан Марино е напълно отделна страна с дълга и решителна история на независимост.

Основана през IV век, Сан Марино всъщност е най-старата република в света и обхваща площ от само 61,2 квадратни километра. Въпреки че е по-голяма от европейските градове-държави Монако и Ватикана, тя е най-малката демократична нация на континента.



Страната има свои собствени държавни глави — необичайно, собствено знаме и население от 34 000 души, които гордо се придържат към своята идентичност и традиции.

„Особеното в Сан Марино е неговата уникалност. Тази република е независима и свободна от векове и въпреки че местният диалект и храна са типични за италианската Романя, никога не наричайте местните жители италианци, защото бихте могли да ги обидите. Те имат собствено знаме, герб и паспорт; те са приели еврото, въпреки че не са част от Европейския съюз.“

Забележителностите и паметниците на страната са концентрирани в стария град, включен в списъка на ЮНЕСКО за световно наследство, кацнал на панорамния скалист връх Титано, откъдето гледките се простират към адриатическото крайбрежие и в ясни дни – до Хърватия. Все едно се разхождаш в музей на открито.

Легендата разказва, че Сан Марино е основан през 301 г. от каменоделец на име Свети Маринус, християнин, родом от остров Раб в Далмация, сега в съвременна Хърватия. Твърди се, че той е избягал в Италия и се е изкачил на планината Титано, за да избегне християнските преследвания на римския император Диоклециан. Костни реликви, за които се твърди, че принадлежат на светеца, се съхраняват в базиликата, която също съдържа „скално легло“, където той е спал, за което се смята, че притежава лечебна сила.

Зидарската професия на Маринус е продължена от следващите поколения „самаринези“.

Тъй като живеят на толкова малко парче земя, чувството за общност е силно сред самаринезите, които се държат заедно и гордо отбелязват вековната си идентичност на “свободни хора”.

Парламентът на Сан Марино, Обществения дворец, е отворен за посетители и е домакин на грандиозна почасова церемония по смяна на караула всеки ден през лятото. Това е истинско зрелище: пазачите носят многоцветни средновековни униформи с червени панталони и впечатляващи шапки с помпони.

Страната притежава и редица древни и необичайни институции. Двамата държавни глави, известни като капитани-регенти, се избират на всеки шест месеца от 1243 г. Сложните церемонии по назначаване, които се провеждат на 1 април и 1 октомври, са регулирани от строг протокол, който никога не е бил променян през вековете.

Въпреки своя малък размер, демократичните принципи на Сан Марино достигат до обикновените хора. Страната е разделена на девет области, известни като кастели, всяка ръководена от капитан. Понти обяснява, че всички тези длъжности, които могат да изглеждат парадоксални в една малка република, са били въведени, за да се гарантира, че нито един лидер в йерархията не може да ограничава властта на останалите.

СВЕТЪТ В ДЕЙСТВИЕ

Турската жандармерия в Истанбул разкри контрабанда на исторически монети и артефакти

КРИСТИАН СТРАТЕВ

При акция на турската жандармерия в истанбулския квартал Санджактепе е разкрита контрабанда на повече от 8500 исторически монети и артефакти, за които се смята, че датират от византийския, римския и османския период, съобщава сайтът „Хюриет дейли нюз“.

По информация на жандармерията при акцията в паркиран автомобил са намерени общо 8582 артефакти, включително монети от времето на Римската, Византийската и Османската империя, бронзови животински и човешки фигурки, висулки, пръстени, мъниста, колие с кръст и др.

Във връзка със случая са задържани четирима заподозрени, а прокуратурата е внесла обвинителен акт срещу тях с искане за до пет години затвор по обвинения в нарушение на Закона за защита на културните и природните ценности.

Според експертна оценка всички иззети артефакти с изключение на един, за който е установено, че е реплика, попадат в категорията на защитени археологически и етнографски артефакти.

Кметът на Истанбул от подсъдимата скамейка: „Оставам кандидат за президент на опозицията“

Отстраненият кмет на Истанбул Екрем Имамоглу обяви, че продължава да бъде кандидатът за президент на опозиционната Народнорепубликанска партия (НРП) на бъдещи избори, въпреки че се намира в ареста. Той каза това от подсъдимата скамейка, където отговаря с още над 400 обвиняеми, в съдебен процес за корупция в Истанбулската голяма община.

Имамоглу, който е обвинен, че е действал като водач на престъпна група, имаща за цел лично облагодетелстване, заяви, че обвиненията срещу него са „клеветнически“, а кандидатурата му за президент на Турция на бъдещи избори все още е актуална, информира сайтът Хабарлер.

„Това обвинение е клеветническо. Аз съм кандидатът за президент на водещата партия в тази страна. Аз съм кандидатът за президент на партията, която ще дойде на власт на първите избори“, е заявил Имамоглу пред съда.

„Това е един от най-важните политически процеси в историята на Републиката“, е посочил отстраненият кмет на Истанбул и е призовал съда да изпълнява независимо, безпристрастно



и справедливо задълженията си, защото „светът наблюдава делото“ и то трябва да бъде „приведено в ред“.

В процеса, в който са обвиняеми 402 души, 106 от които са под арест, за Екрем Имамоглу се иска присъда до 2352 години затвор. Според обвинителния акт организирана група, ръководена от Имамоглу, е започнала да действа по време на мандата му като кмет на община Бейликдюзю и се е разраснала по време на мандата му като кмет на Голямата община на Истанбул. Имамоглу е обвинен в 142 различни деяния, между които са: „сформиране на организация с намерение за извършване на престъпления“, „укриване на доказателства за престъпление“, „възпрепятстване на комуникацията“, „повреждане на обществена собственост“, „подкуп“, „публично разпространяване на подвеждаща информация“, „изнудване“, „измама срещу публични институции“, „пране на активи, получени от престъпна дейност“, „манипулиране на търгове“ и др.

Кметът на Истанбул беше арестуван на 19 март м.г. по обвинения в корупция, а няколко дни по-късно общинският съвет го отстрани временно от поста. В рамките на разследването за корупция в Истанбулската голяма община бяха задържани и редица общински служители. Арестите предизвикаха вълна от протести, определяни като най-мащабните в Турция от 2013 г. насам.

Опозиционната Народнорепубликанска партия (НРП) определя обвиненията срещу Имамоглу като политически мотивирани. Кметът на Истанбул беше смятан за основен политически съперник на президента Реджеп Тайип Ердоган и НРП го номинира за свой кандидат за президент на бъдещите избори.

Иранското външно министерство не е заплашвало Румъния

Румънският президент Никушор Дан заяви, че страната му остава сигурна благодарение на членството си в НАТО и засиленото присъствие на американски военни сили. По думите му последните изявления на иранското външно министерство не представляват пряка заплаха, а се отнасят единствено до възможни „политически и правни последици“.

Изказването беше направено по време на съвместна пресконференция с генералния секретар на НАТО Марк Рюте в Брюксел. Дан подчерта, че няма съществена промяна в сигурността на страната спрямо последните месеци и че стратегическото партньорство със САЩ допълнително гарантира стабилност.

Повод за коментара стана предупреждение от страна на Иран, отправено, след като Румъния разреши използването на свои военни бази от САЩ във връзка с операции срещу Техеран. Иранските власти заявиха, че ще реагират с политически и правни действия и призоваха други държави да не се намесват в конфликта.

По време на пресконференцията беше засегната и темата за сигурността на Ормузкия проток на фона на напрежението в Близкия изток. Марк Рюте отбеляза, че всички съюзници са единни в позицията, че този ключов за световната икономика морски път не бива да бъде затварян. Той добави, че се водят активни разговори между съюзниците и САЩ за намиране на най-ефективното решение, като изрази увереност, че ще бъде защитен общият интерес.



Косово отново е най-щастливата страна в региона

Косово е на 16-о място според Световния доклад за щастието за 2026 и на първо място в региона, предаде за БТА агенция КосоваПрес.

Съседните страни остават по-назад. Албания е класирана на 86-о място, Северна Македония – на 82-ро, Черна гора – на 60-о, а Сърбия – на 30-о място.

За девета поредна година Финландия държи първото място, като в топ 10 се подреждат и другите скандинавски страни - Исландия, Дания, Швеция и Норвегия.

Докладът, разработен от Центъра за изследване на благополучието на Оксфордския университет, предполага, че интензивното използване на социалните медии, особено в някои страни, е важна част от обяснението. Това обаче не означава, че самото използване на социалните медии обяснява спада в щастието в тези региони, тъй като роля играят и други фактори.

Като индикатори в проучването са използвани икономически фактори, социална подкрепа, продължителност на здравословния живот, свобода на житейски избор, щедрост и възприятие за корупция.

Според Световния доклад за щастието за 2026 г. интензивното използване на социалните медии причинява значителен спад в благополучието сред младите хора, особено сред тийнейджърките в англоезичните страни и Западна Европа.

Тази година в топ 10 няма англоезична държава: Съединените щати са на 23-то място, Канада на 25-о, а Обединеното кралство на 29-о.



Илон Мъск иска да лети до Марс

Президентът на компанията SpaceX Илон Маск заяви, че може да отиде лично на Марс с вероятност от 70%, съобщи Axios.

Той си представя, че такива полети ще станат възможни след седем години, а билетите ще струват около двеста хиляди долара.

Живот на Марс? Може би този път ще се получи…

Търсенето на микроорганизми започва още през 70-те години…

Той не е съгласен с твърдението, че полетите могат да бъдат само за богати хора, които искат да избягат от проблемите на Земята.

Според Мъск вероятността за смърт на Марс е много по-висока от тази на Земята.

Франция и Германия за съвместния проект за изтребител

Франция и Германия ще се опитат още веднъж да се споразумеят как съвместно да разработят изтребител от следващо поколение - с краен срок през април, съобщава „Политико“.

Проектът, известен като Future Combat Air System (FCAS), е в застой от месеци поради остри разногласия между френската Dassault и германската Airbus Defence and Space.

Сега обаче френски и германски представители заявиха, че ще се опитат да рестартират програмата.

„Те просто не могат да се споразумеят. Нашата работа е да гарантираме, че ще постигнат споразумение, затова съвместно решихме да стартираме инициатива за сближаване на Airbus и Dassault през следващите седмици“, обясни френският президент Еманюел Макрон преди заседанието на Европейския съвет. „Това трябва да се направи по спокоен и уважителен начин, за да се идентифицират областите на общ език“.

Франция вярва, че проектът за съвместен изтребител с Германия и Испания не е мъртъв.

Макрон се надява на напредък.

Германски представител пък посочи: „Германия и Франция се споразумяха за последен опит за медиация между индустриите, който ще бъде проведен от експерти. Поради предстоящите решения относно федералния бюджет, резултат трябва да бъде постигнат до средата на април“.

Проектът FCAS, който включва и Испания, има за цел да замени германските изтребители Eurofighter и френските Rafale до около 2040 г. Програмата включва боен самолет - който е в основата на спора между двата гиганта в отбраната - както и дронове и боен облак.

Докато германският канцлер Фридрих Мерц е отворен за разработването на два отделни самолета, Макрон се изказа против този вариант.



Китай представи идея за летящ самолетоносач

ПЛАМЕН ЙОТИНСКИ

Китай разкри планове за космически самолетоносач, който може да разполага с безпилотни изтребители, способни да изстрелват ракети от ръба на земната атмосфера, съобщи вестник „Телеграф“.

Държавните медии публикуваха концептуално видео на футуристичния „Луанняо“, най-големият военен кораб в света, пътуващ в космоса над всички настоящи отбранителни системи.

Пекин заяви, че самолетоносачът може да влезе в експлоатация след 20 до 30 години. Експертите обаче са скептични по отношение на проекта и някои го оприличиха на рекламен трик, предназначен да „вдъхнови китайската общественост“.

Приличащ на космически кораб от филма „Междузвездни войни“, „Луанняо“ ще бъде огромен сив триъгълен самолетоносач с дължина 242 метра и ширина 684 метра. Теглото му при излитане ще бъде 120 000 тона – значително повече от всеки друг подобен кораб, който се експлоатира днес.

Според държавните медии „Луанняо“ ще бъде проектиран да превозва до 88 безпилотни изтребителя „Сюан Ну“. Те ще бъдат високоманеврени стелт самолети, способни да изстрелват хиперзвукови ракети, но ще бъдат значително по-тежки от дроновете.

Ако бъде завършен, новият космически кораб ще „превъзхожда почти всички“, според Питър Лейтън, експерт по отбрана и изследовател в австралийския Институт „Грифит Ейжа“.

Той ще може да лети над ракетите земя-въздух и други изтребители, каза той и добави, че той няма да се влияе от метеорологичните условия и и ще бъде извън обсега на повечето отбранителни системи.

„Лунняо“ би могъл да позволи на Пекин да го позиционира директно над целите и да изстрелва ракети по тях, отбелязва „Телеграф“. Такива възможности биха дали на Китай значително предимство, включително над Тайван и в Южнокитайско море, което би могло да бъде сцена на бъдеща война срещу Съединените щати.

„Лунняо“ е част от по-широкия китайски проект „Нантянмън“ което се превежда като Южна небесна порта. ■

Калейдоскоп

ЛИЧНОСТИ

Непознатият Михаил Булгаков

Михаил Булгаков е роден в семейството на професор в Киевската духовна академия и учителка в женска гимназия. В семейството има седем деца.

Булгатов имал слабо здраве. Той искал да отиде на фронта по времето на Първата световна война, но заради бъбречна недостатъчност не го взели.

Женил се е три пъти. Последната му съпруга е Елена Шиловска, която е прототипът на Маргарита в „Майстора и Маргарита“.

През 1917 г. Булгаков за пръв път си ударил инжекция морфин, за да облекчи алергията си на антидифтериен препарат. С времето се пристрастил към него.

Любимото куче Бегемот, е прототипът на прочутия котарак в „Майстора и Маргарита“. Бегемот бил необичайно умен. На Нова година излайвал точно 12 пъти.



Булгаков колекционирал всички билети за спектаклите, които посещавал.

Обличал се доста екстравагантно. С удоволствие се разхождал със своите лакирани обувки.

През 1925 г. започнал да носи пенсне, с което дразнел пролетарските писатели, тъй като те смятали този оптичен прибор за атрибут на буржоата.

Писателят много пушел, но когато бил сам, не обичал да пали цигара, а само когато имал компания.

Цял живот Булгаков обичал да яде пуйка, пълнена с бекон, която приготвяли на Рождество, когато бил дете.

Той има импулсивен характер.

Писателят наричал печката най-добрия си редактор. Наред с всичко друго той изгорил в нея първия вариант на ръкописа „Майстора и Маргарита“.

Михаил Булгаков бил любимият драматург на Сталин.

Вождът гледал 14 пъти пиесата на Булгаков „Дните на Турбини“. Той неведнъж защитавал тази постановка, когато искали да я забранят като контрареволюционна. Веднъж Сталин се обадил на писателя, за да поговорят за неговите проблеми и да му помогне да се устрои в театъра.

Случвало се Булгаков да враждува с колеги. Постоянно се отнасял остро към Мейерхолд; по-късно имал лоши отношения с Маяковски, който призовавал пролетариата да свали от сцената пиесата „Дните на Турбини“.

В годините на Гражданската война и последвалата след нея разруха Булгаков добил богата медицинска практика: той работил като хирург, венеролог и дори израждал родилки.

Писателят бил голям разсипник - никога не икономисвал. В един ден можел да похарчи цял хонорар за луксозна вечеря в ресторант или за такси. Но не задлъжнявал с много пари.

Вечен шегаджия, той неведнъж се шегувал със сериозни неща.

Няколко дни преди собствената си смърт тежко болният Булгаков скръстил ръцете на гърдите си, затворил очи, за да се пошегува с дошлите да го видят приятели.

Булгаков е погребан в Новодевичие гробище в Москва. На гроба му има камък, който преди това бил на гроба на Гогол. Булгаков често посещавал паметника на любимия си писател с думите: „О, учителю, покрий ме с полите на своя чугунен шинел!“ ■

ЗА ВАШЕТО ЗДРАВЕ

Позитивното отношение към стареенето може да удължи живота

Позитивното отношение към стареенето може да накара хората да се чувстват по-млади и да живеят по-дълго, показват изследвания, а възрастовата дискриминация или т.нар. ейджизъм, влияе върху здравето и благосъстоянието на хората и изисква обществени действия.

„Ейджизмът може да промени начина, по който възприемаме себе си“, се посочва в глобалния доклад по темата на Световната здравна организация. Това включва деструктивни мисли, чувства или действия към хората или към себе си на базата на възрастта.

Проучвания показват, че негативните стереотипи за стареенето могат да ограничат



желанието на възрастните хора да се учат и да се развиват, което води до ниско самочувствие и намалена активност.

„Трябва да се отбележи, че човекът, който дискриминира другите по възраст, също ще остарее“, казва Парминдер Рейна, научен директор в Канадския институт за изследване на стареенето, цитиран от Би Би Си. До 2030 г. един от шестима възрастни в света ще бъде на 60 или повече години.

Негативните нагласи към стареенето се формират още в ранното детство от родители, медии или лични наблюдения. Според изследователи децата трябва да бъдат образовани за стареенето, за да разберат по-добре жизнения цикъл и да се подготвят за собственото си остаряване, съобщава БТА.

„Стареенето не е разрушителна сила. То е постижение на съвременната система за обществено здраве“, казва Рейна. Начинът, по който говорим за стареенето, влияе върху нашето усещане за него и за живота ни.

Хора с положителна нагласа към стареенето живеят средно 7,5 години по-дълго и показват по-добра памет, включително по-ниски биомаркери, свързани с Алцхаймер, установява Бека Леви от Йейлския университет. Тези хора обикновено имат по-малка атрофия на хипокампуса – частта от мозъка, свързана с паметта.

„Хората могат да продължат да се обучават, тялото и ускулите могат да останат активни и функционални“, казва Рейна. „Няма ограничения за това, което хората могат да постигнат“, добавя той. ■

Бащин урок

Веднъж баща ми ме попита:

- Освен чуруликането на птиците, чуваш ли нещо друго? Изострих слуха си и след няколко секунди отговорих:

- Чувам шум от каруца...

- Добре, каза баща ми. Това е празна каруца.

Попитах го:

- Откъде знаеш, че каруцата е празна, щом още не я виждаме?

И той ми отговори:

- Много лесно се познава кога каруцата е празна, това е заради шума. Колкото е по-празна, толкова е по-шумна, трака по-силно и вдига повече шум.

И днес, когато видя човек, който говори много, прекъсва, намесва се в чуждите разговори, доказва се по неподходящ начин, все още ми се струва, че чувам гласът на баща ми, който казваше:

„Колкото по-празна е каруцата, толкова повече шум вдига“

Който разбрал-разбрал ! ■

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ...

Органите ни „се страхуват“

• Стомахът се страхува, когато не закусвате.

• Бъбреците се страхуват, когато не изпиете 10 чаши вода за 24 часа.

• Жлъчката се страхува, когато не спите след 23 часа и не се будите на изгрева.

• Тънките черва се плашат, когато ядеш студена храна.

• Дебелото черво се плаши, когато ядеш повече пържена и пикантна храна.

• Белите дробове се плашат, когато вдишвате дим, мръсен въздух и цигарен дим.

• Черният дроб се страхува, когато ядете тежка пържена храна, вредни и бързи храни, пиете алкохол.

• Сърцето се страхува, когато ядете храна с много сол и холестерол.

• Панкреасът се страхува, когато ядете много захар и сладко.

• Очите се плашат, когато седиш много в телефона и компютъра в тъмното.

• Мозъкът се плаши, когато започнеш да имаш негативни мисли.

Грижете се за различни части на тялото и не ги плашете.

Всички тези органи не се предлагат на пазара.

Затова поддържайте органите си здрави. ■

Чаят и полезните му свойства

Когато чаят е открит, първоначално се използвал за медицински цели. С времето се е превърнал в най-популярната ежедневна напитка следващата след водата. Но чаят има лековити свойства.

Ето и някои от тях:

Заздравява и подсилва венците, предотвратява струпването на зъбна плака, лоша дъх и съдържа флуорид.

Засилва имунната система, защитава от инфекции.

Намалява шанса за рак на гърдата, както и други видове рак.

Намалява риска от сърдечносъдови заболявания.

Намалява лошия холестерол (LDL-C) и увеличава добрия холестерол (HDL-C)=

Помага в загубата на излишни килограми и засилва метаболизма, изгаря калориите и мазнините.

Помага в борбата с Алцхаймер и Паркинсон.

Чудесен начин да се хидратирате и да замените част от приеманата вода със зелен чай.

Съдържа повече антиоксиданти отколкото може да си представите. Ако изпиете 2 чаши чай ще приемете антиоксиданти, равни на 7 чаша портокалов сок, 5 лука или 4 ябълки.

Пет чаши чай дневно са напълно достатъчни, за да помогнат на тялото да приеме полезните му съставки. ■

Жарава

Издател
Български антифашистки съюз

1000 София
ул. „Позитано“ 20

www.antifascist-bulgaria.eu

Facebook:
Български Антифашистки Съюз – БАС

Централа
02 8107-200
Председател на УС на БАС
02 8107-220
Зам.-председатели на УС на БАС
02 8107-264
Секретари на УС на БАС
02 8107-266
Ревизионна комисия на БАС
02 8107-266
Фондация „Г. Димитров“
Председател Валери ЖАБЛЯНОВ
Гл. секретар Марин ЦВЕТКОВ
02 8107-266
Редакция на в. „Жарава“
02 8107-251
Разпространение
02 8107-220/204

Редакционен съвет
Божанка ДИМИТРОВА
Главен редактор

Боян АНГЕЛОВ
Боян БАЛЕВ
Георги Н. НИКОЛОВ
Димитър ГЕНЧЕВ
Евгений БЕЛИЙ
Илия ИВАНОВ
Кольо ГЕОРГИЕВ
Лозан ТАКЕВ
Матей ШОПКИН
Петър АНДАСАРОВ
Снежана ТОДОРОВА
Тенко ТЕНЕВ
Трифон МИТЕВ

Дафинка БЪЧВАРОВА
Абонамент, разпространение
Венетка СТОИЛОВА
Реклама
postajarava@abv.bg

Кореспонденти
Христо Борисов
Ловеч
Трифон Митев
Стара Загора
Веселка Бахнева
Търговище

Предпечатна подготовка
„МТ-студио“ ЕООД

ISSN 2534-9015

150 години от Априлското въстание

Продължение от стр. **1**

липсата на оръжие и на координация се оказва решаваща.

Най-организирано действат апостолите в Четвърти окръг, основно в родопските и средногорските села. Мъжете провеждат военна подготовка, подготвят се складове и укрупнени лагери в планините. Общото събрание на комитетите от Четвърти окръг, проведено в местността Оборище на 14 април, уточнява плана за въстанието и решава то да избухне на 1 май.

Поради предателство турски заптиета се опитват да арестуват председателя на комитета в Копривщица Тодор Каблешков и на 20 април той обявява въстанието, за което уведомява околните села с прочутото „Кърваво писмо". Същият ден въстава и Панагюрище, а Георги Бенковски сформира своята конна „Хвърковата чета", с която обикаля селищата в окръга и ги вдига на въстание. Скоро редовна османска армия и башибозук атакуват въстаналите селища. Първи падат Стрелча, Клисура, а след четиридневни сражения – и Панагюрище. Трагична е съдбата на Батак, където потушаването на въстанието е придружено с масови клания. В Перущица Кочо Чистеменски и Спас Гинев убиват целите си семейства, за да не попаднат живи в ръцете на врага.

Когато „Кървавото писмо" достига Търновско, властите вече са взели мерки. Все пак тук въстание избухва, макар и не в предвидения мащаб. Сформирани са няколко чети, една от които е на поп Харитон, водила деветдневно сражение в Дряновския манастир.

Въстание в истинския смисъл в Сливенско няма. Апостолите съставят чета, която след тежки боеве е обкръжена и разбита.

Комитетите във Врачанско проявяват колебания и в крайна сметка решават да изчакат четата на Христо Ботев. Първоначално се предвижда тя да бъде ръководена от Панайот Хитов или Филип Тотю, но те отказват и поетът поема командването на 205-те четника. На 16 май те се качват на австрийския кораб „Радецки", скоро слизат на българския бряг при Козлодуй, откъдето започна безсмъртният поход на Ботевата чета. Въстанието във Врачанско така и не избухва, четниците водят сами тежки боеве срещу превъзхождащия я противник.

На 20 май, при неизяснени обстоятелства, даващи възможност за различни хипотези, Христо Ботев пада убит. След смъртта на войводата си, четата се разпада на групи, които са унищожени една по една.

По същото време с Ботевата чета през Дунав минава и от четата на Таньо Стоянов, която след героичен поход е унищожена.

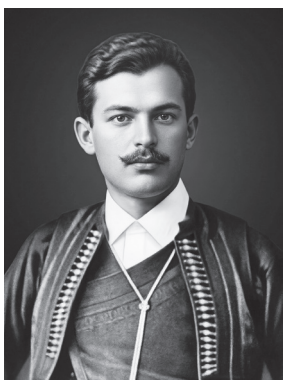
С разгрома на двете чети Априлското въстание фактически завършва. То е предизвикателство към Високата порта и е потушено с целенасочена жестокост и то дори извън въстаналите райони. Близо 80 селища са изгорени, убити са около 30 хиляди жени, деца, мъже.

„Баташкото клане" на полския художник Антони Пьотровски

Зверствата не остават скрити от световната общественост. Анкетната комисия на Юджийн Скайлер с участието на Дженюариус Макгахан и Алексей Церетелев изнася безспорни доказателства за клането, предизвикали гневната и съчувствена реакция на света. Организират се митинги и подписки в защита на българския народ. Близо 3000 статии са посветени на трагичните събития. Десетки известни личности като Дмитрий Менделеев, Лев Толстой, Джузепе Гарибалди, Уилям Гладстон и Чарлз Дарвин издигат глас в подкрепа на българите. В крайна сметка Априлското въстание и общественият отзвук от него водят до Руско-турската война и Освобождението на България.

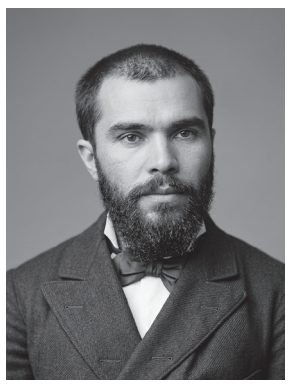
Апостолите на Априлското въстание

Много са българите, чиито имена трябва да знаем и пред чиито дело и героизъм да се прекланяме. Сред тях са водачите на Априлското въстание от 1876 г. Макар и неуспешно, то успява да покаже на света, че българският народ повече не желае да живее в робство и е готов да се бори за свободата си. Да припомним малка част от героите на Априлското въстание.


Георги Бенковски


Тодор Каблешков

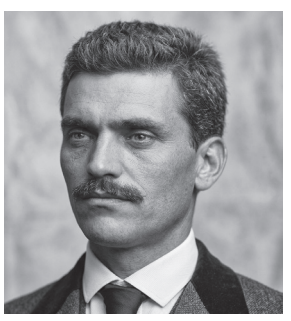

Панайот Волов


Стефан Стамболов


Захари Стоянов



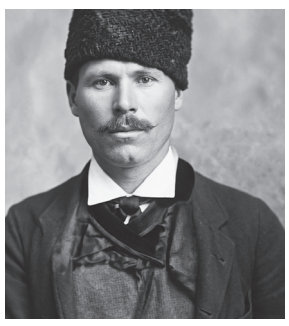
Светите Баташки Новомъченици

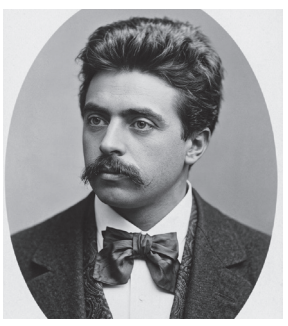

Георги Икономов


Георги Измирлиев


Георги Обретенов


Никола Обретенов


Стоил войвода


Стоян Заимов


Георги Апостолов

Георги Бенковски

Роден под името Гаврил Хлътев в Копривщица, Бенковски е водач на Пловдивски революционен окръг. Впечатлява с плам, силна воля, лидерски качества и смелост. След като получава "Кървавото писмо" от Тодор Каблешков, Бенковски веднага вдига на бунт Панагюрище. Сформира легендарната Хвърковата чета, с която обикаля близките села и ги вдига на оръжие. След жестокото потушаване на въстанието разпуска четата и тръгва към Тетевенския Балкан. Предаден е от дядо Вълю и е убит на 12 май.

Тодор Каблешков

Тодор Каблешков също е роден в Копривщица в заможното семейство на Лулчо Каблешков. Учи в Пловдив и във френски лицей в Цариград. При завръщането си в родния град се среща с Васил Левски. Срещата е повратен момент в живота му. Тодор постъпва като телеграфист в Одринската железопътна гара, по-късно е преместен в Пловдив, където става началник на гарата. Отказва се от работата си и се посвещава изцяло на народното дело. С негова помощ в Копривщица са създадени пет чети от по 100 души.

При преждевременното избухване на въстанието в Копривщица пристигат заптиета, за да го арестуват. Тогава Каблешков пише легендарното "Кърваво писмо", с което обявява началото на въстанието. Младият апостол успява да се спаси и да участва активно в съпротивата. Опитва да избяга в гората, но в Троянския Балкан е предаден и заловен. В затворите Каблешков не издава нито един от съмишлениците си. Сам посяга на живота си и умира едва 25-годишен.

Панайот Волов

Панайот Волов е роден в Шумен в занаятчийско семейство. Учи в Букурещ, Болград, Одеса и Николаев. Назначен е за главен учител и директор на класното училище в Шумен. Избран е за председател на Шуменския частен революционен комитет. Арестуван е и хвърлен в затвора в началото на 1875 г. заради участие в конфликт между местната младеж и европейските инженери, които участват в строителството на жп линията Каспичан-Шумен-Ямбол.

Застава начело на недоволните шуменци, които осуетяват сватбата на френски инженер и местна девойка. Участва в подготовката на Старозагорското въстание. Избран е за главен апостол на Четвърти Пловдивски революционен окръг, но се отказва в полза на Бенковски.

Сформира чета, с която обикаля Копривщица, Карлово, Клисура. След разгрома на въстанието се отправя към Румъния. След предателство е ранен и при опит да преплува река Янтра край Бяла, Русенско, се удавя.

Стефан Стамболов

Една от най-спорните личности в българската история е главен апостол на първи Търновски революционен окръг. Роден е през 1854 г. в Търново. Баща му е съзаклятник от Велчовата завера и съмишленик на капитан Дядо Никола. Стефан Стамболов застава начело на Гюргевския комитет, който взема историческото решение за организиране на общонародно въстание. Установява своя „щаб" в Горна Оряховица, а впоследствие в Самоводене, откъдето координира подготовката на въстанието в района между Търново и Русе.

Проявява се като добър организатор, но не успява да осигури оръжие поради липса на финансови средства. При новината за преждевременното избухване на въстанието Стамболов се колебае, съмнявайки се в общия успех на начинанието. Забавя нареждането за въстание в Търновско. В края на април турската полиция залавя лидерите на съзаклятието в Горна Оряховица, с което предотвратява въстанието в почти целия район с изключение на Бяла черква, откъдето излиза прочутата чета на Бачо Киро и поп Харитон. Опитът на Стамболов да вдигне на бунт Самоводене пропада. Той е принуден да се укрива в селото, преди да успее да премине Дунав. За всичко това често е упрекван от съвременниците и от историографите на Априлското въстание.

Георги Измирлиев

Роден е през 1851 г. в Горна Джумая /днес Благоевград/. Учи в Сяр и продължава образованието си в Цариград. Работи като учител в столицата на Османската империя, като се проявява като активен общественик, разпространява вестници, изнася сказки. Постъпва във Военното училище в Одеса. Отказва се от офицерски чин и се включва в борбата за освобождение. Избран е за помощник-апостол на първи Търновски революционен окръг.

На 25 април в Горна Оряховица се провежда окръжно събрание, на което се решава въстанието да избухне на 28 април. Поради предателство, група революционери, сред които Георги Измирлиев, са заловени. Георги Измирлиев е осъден на смърт чрез обесване. Откаран е в Горна Оряховица, където на 28 май сам слага примката на врата си с думите: „***Сладко е да се умре за свободата на Отечеството!"***